Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0415U006547

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-12-2015

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Круподеря Юлія Олександрівна
2. Krupoderia Yuliya Oleksandrivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 06.01.04

Назва наукової спеціальності: Агрохімія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 24-11-2015

Спеціальність за освітою: 8.09010102

Місце роботи здобувача: Національний науковий центр "Інститут грунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського"

Код за ЄДРПОУ: 00497058

Місцезнаходження: 61024, м. Харків, вул. Чайковського, 4

Форма власності:

Сфера управління: Українська академія аграрних наук

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.354.01

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут грунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського"

Код за ЄДРПОУ: 00497058

Місцезнаходження: вул. Чайковська, 4, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61024, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут грунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського"

Код за ЄДРПОУ: 00497058

Місцезнаходження: 61024, м. Харків, вул. Чайковського, 4

Форма власності:

Сфера управління: Українська академія аграрних наук

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.33.01

Тема дисертації:

1. Діагностика та заходи поліпшення сіркового живлення пшениці озимої на чорноземах Лівобережного Лісостепу України

2. Diagnosis and improvement measures of sulfur nutrition of winter wheat on the chernozems of the left-bank Forest-Steppe of Ukraine

Реферат/анотація:

1. Об'єкт - кругообіг сірки в системі добрива-ґрунт-рослина. Мета - удосконалити діагностику забезпеченості ґрунтів рухомими сполуками сірки та заходи оптимізації сіркового живлення пшениці озимої на чорноземах типових та опідзолених Лівобережного Лісостепу України. Методи - польовий, лабораторно-аналітичний, розрахунково-порівняльний та математично-статистичний. Теоретичні результати - розроблено теоретичні підходи до розв'язання завдання удосконалення діагностики забезпечення ґрунтів рухомими сполуками сірки та заходів оптимізації сіркового живлення пшениці озимої, які базуються на використанні комплексного оцінювання окремих ланцюгів кругообігу даного елементу, включаючи надходження з добривами та з атмосферними опадами, на чорноземах типових та опідзолених

Лівобережного Лісостепу України. Встановлено, що тривале застосування різних систем удобрення істотно змінює вміст рухомих сполук сірки в ґрунті. Виявлено, що висока міграційна здатність рухомих сполук сірки обумовлює їхній сезонний перерозподіл по профілю ґрунту та формує тимчасові шари підвищеної або низької концентрації цього елементу, впливаючи на мінеральне живлення рослин. Практичні результати - науково обґрунтовано необхідність проведення моніторингу надходження та відчуження сірки в агроценозах, що дасть можливість агровиробникам стабілізувати врожайність та якість зерна пшениці озимої за рахунок своєчасного проведення заходів оптимізації мінерального живлення. Для підвищення об'єктивності (достовірності) діагностики забезпечення ґрунтів рухомими сполуками сірки запропоновано визначати їх запас у 60-ти сантиметровому шарі. Встановлено, що мінеральна системи удобрення із внесенням сірковмісних добрив формує бездефіцитний баланс сірки в ґрунті та підтримує вміст рухомих її сполук в орному шарі на стабільному рівні. Обґрунтовано економічну доцільність застосування сірковмісних добрив під озиму пшеницю, особливо за підвищеного азотного живлення, на чорноземах Лівобережного Лісостепу України. Новизна - удосконалено діагностику забезпечення ґрунтів рухомими сполуками сірки та заходи оптимізації сіркового живлення з урахуванням строків і глибини відбору проб, дії та післядії добрив, надходження сірки з атмосфери та очікуваної врожайності пшениці озимої. Уперше встановлено: зміни забезпеченості ґрунту рухомими сполуками сірки та її баланс у польових сівозмінах за різних систем удобрення; закономірності перерозподілу рухомих сполук сірки у чорноземі типовому та опідзоленому, що створює умови виникнення сезонного дефіциту сіркового живлення рослин. Ступінь впровадження - результати досліджень впроваджено у діяльність ДУ "Інститут охорони ґрунтів України" для удосконалення методів агрохімічної паспортизації земель і ґрунтово-агрохімічних обстежень. Запропоновані підходи до діагностики та оптимізації сіркового живлення пшениці озимої впроваджено у виробництво в ТОВ "Агросет" Балаклійського району Харківської області на площі 374 га та в ТОВ НВФ "Урожай" Корсунь-Шевченківського району Черкаської області на площі 1544,82 га. Матеріали дисертаційної роботи використовуються у навчальному процесі Харківського НАУ імені В.В. Докучаєва з підготовки бакалаврів та магістрів у галузі сільськогосподарських наук. Галузь - сільське господарство.

2. Object - circulation of sulfur in the fertilizers-soil-plant system. Purpose - to improve the diagnostic of soil providing with mobile sulfur compounds and optimizing sulfur nutrition of winter wheat on the chernozems of the left-bank Forest-Steppe of Ukraine. Methods - fields, laboratory- analytic, computational-comparative and mathematical-statistical. Theoretical results - developed the theoretical approaches to solving the task of improving the soil diagnosis of mobile sulfur provision for optimization sulfur nutrition of winter wheat based on complex assessment of different chains of sulfur circulation, including revenues with fertilizers and from atmosphere precipitation, on the typical and podzolic chernozems of the left-bank Forest-Steppe of Ukraine. It was established, that the long-term using of the different fertilizer system essentially changes content of sulfur compounds in the soil. The higher migration capacity of mobile sulfur compound was determined their seasonal redistribution in the soil profile and forming temporary layers with enhanced or low concentration of this element, it was defined. Practical results - scientifically substantiated necessity of monitoring of sulfur revenues and subtraction in the agrocenoses, which will be enable for agricultural producers to stabilize yield and quality of winter wheat seeds using timely holding measures of mineral nutrition optimization. For improvement objectivity (authenticity) the diagnostic of soil provision of mobile sulfur compounds was proposed to determine supply of mobile sulfur in the 60-cm layer. It was established, that mineral fertilizer system with sulfur-containing fertilizers creates the non-deficit balance of sulfur in the soil and supports the content of its mobile forms in arable layer at the stable level. It was justified, by cost-effectiveness using sulfur-containing fertilizers for winter wheat, especially for heightened nutrition nitrogen, on the chernozems of the left-bank Forest-Steppe of Ukraine. Novelty - improvement diagnostic of soil providing with mobile sulfur compounds for optimizing nutrition with due regard to term and sampling depth, actions and aftereffects of fertilizers, including sulfur from atmospherical condensation and expected yield of for winter wheat. For the first time determined: changes of soil provision of mobile sulfur compounds and its balance in the field crop rotations by using different fertilizing systems; regularity of redistribution mobile sulfur compounds in the typical and podzolized chernozems, which are creating

conditions of seasonal sulfur nutrition deficit of plants. Degree of application - results of the research activities was applied in Government-owned institution "Institute soil preservation of Ukraine" for improving methods of agrochemical certification of lands and soils - agrochemical inspection. Suggested approach up to diagnostic and optimizing of winter wheat sulfur nutrition was applied in LLC "Agroset" Balakliysky district of Kharkiv region on the area of the 374 ha and Limited liability Company LLC SPF "Urozhay" Korsun- Shevchenkivskogo district of Cherkasy region on the area of the 1544.82 ha. Materials of dissertation are used in the educational process of high education establishments to preparing bachelors and masters in the sphere of Natural and Agricultural Sciences. The field is agriculture.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мірошниченко Микола Миколайович
2. Miroshnichenko Mykola Mykolayovych

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.18

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Господаренко Григорій Миколайович

2. Господаренко Григорій Миколайович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лопушняк Василь Іванович

2. Лопушняк Василь Іванович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Балюк Святослав Антонович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Балюк Святослав Антонович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.